

Васил Райков

Бленуван рай, заслужен ад
или нещо съвсем друго

Книги има всякакви. Едни бързо забравяме, след като затворим последната им страница. Други помним месец-два, та дори и година, но те също са осъдени на неминуемо забвение. А има и книги, които запомняме завинаги и многократно препрочитаме. Книги-пътеводители на нашите мисли и чувства, които ни учат ма съпричастност, доброта и човечност, или като фарове осветляват най-съкровения ни фантазии, събуждат най-свидните ни мечти за красота и хармония на човешките отношения. Разбира се, това са чисто индивидуални пристрастия и всеки сам избира през целия си съзнателен живот онези десетина автори и няколко десетки книги и персонажи, които поставя на най-високата лавица на своята библиотека. И колкото повече напредват годините ни, толкова тези открития стават все по-редки...

Такова закъсняло за мен откритие е Филип Хосе Фармър. Той е роден в Индиана през 1918 г., тоест две години по-рано от Айзък Азимов, и би могъл да има ако не неговата литературна плодовитост, то поне добавяща известност; би могъл да бъде един от плеядата прекрасни писатели от „златния век“ на фантастиката в САЩ. При Фармър обаче всичко започва по-късно. Завършва образованието си едва на 32 години – бакалавър по английска филология. Отрано се увлича по фантастичния жанр, но първите си белетристични опити публикува на 34-годишна възраст. За щастие веднага прави впечатление и през 1953 г. получава наградата „Хюго“ за най-обещаващ нов автор. Опитва се да преживява с хонорари и да пише, обаче не задълго. Едва през 1969 г. става професионален литератор. И нещо забележително – до 1990 г. създава 65 книги, много от които му носят както заслужена слава, така и достатъчно пари, за да се занимава само с писане.

И тъй, този значителен писател ми беше неизвестен до деня, когато ми предложиха да редактирам първата преведена на български негова книга „В телата си разпръснати върнете се“. На уважаемия читател надали му е известно, че редакторът прочита няколко пъти ръкописа, понякога в разстояние само на една-две седмици. Ако творбата не е достатъчно добра литература, то си е направо ходене по мъките. С хубавата книга, засягаща житейски и философски проблеми, които дълбоко ви вълнуват, е тъкмо обратното. При всяка следваща среща вие ще откривате нови и нови прозрения, нови ярки мисли на автора, които при първото задъхано прочитане просто не сте забелязали.

„В телата си разпръснати върнете се“ е точно такава книга. Тя е първата от шестсериен цикъл с общо заглавие „Речен свят“¹. Излиза от печат през 1971 г. и на следващата година е награден също с „Хюго“.

Вторият роман е „Приказният кораб“ (1971). После следват „Тъмните замисли“ (1977), „Магическият лабиринт“ (1981), „Боговете на Речния свят“ (1985) и сборник разкази.

Отначало се подвоумих дали имам право да издавам главния зами-сьъл на автора, за да не лиша читателя от удоволствието сам да прави своите открития. Но самият Фармър не прибягва до никакви сюжетни ходове или хитрини, та да създава напрежение и да предизвиква любопитство. Напротив, още в първите страници той ни хвърля право в центъра на събитията. На далечна планета, заета цялата от една сякаш безрайна река и нейната долина, са възкресени всичките 35 или 36 милиарда души, живели през всички времена на Земята; голи, без нито косъмче по телата си, като голи охлюви, подмладени – на по 25 години, без болестите и осакатяванията, които са имали приживе. А читателят ще реши дали туй е бленуваният от човечеството рай, дали е ад и защо всички хора са надарени с безсмъртие... И що за висша справедливост е това сред възкресените евреи от концлагерите да се разхожда и нацисткия престъпник Херман Гьоринг?... Както забелязва един от героите, Фригейт: „... може би сме тук, за да простим на враговете си и на някои от приятелите си и за да получим прошка. Но след това си казах – ами ако сме тук, за да си върнем за номерата, които са ни правили на Земята?“

„В телата си разпръснати върнете се“ е роман с толкова много събития, приключения и интересни герои, че се чете наистина на един дъх. Фармър е изключително изобретателен не само в изграждането на цялостния фантастичен свят, където се развива действието, но и в отделните детайли, до най-незначителни подробности от всекидневието и бита на героите, което прави разказа особено правдив. Като прибавим и великолепия език, на който всичко това е поднесено, живия и интересен диалог, както и обширните познания на автора в най-различни области, ще добием представа за качествата на тази книга. Макар и част от серия, романът се възприема като напълно самостоятелно произведение, което си поставя определени художествени цели и ги постига по блестящ начин.

За мен, повтарям, срещата ми с Филип Хосе Фармър бе колкото неочаквана, толкова и щастлива, изпълнена с истинска естетическа наслада. Искане ми се да вярвам, че повечето от читателите ще споделят мнението ми. Дано не греша!

1. Виж статията „Малка история на Речния свят“ от Филип Хосе Фармър. – Б. ред.

Бленуван рай, заслужен ад или нещо съвсем друго

КРАЙ

© 1994 Васил Райков

Сканиране и разпознаване: NomaD, 2008

Редакция: sir_Ivanhoe, 2008

Публикация:

Филип Хосе Фармър. В телата си разпръснати върнете се

Първи роман от епоса за Речния свят

Американска, I издание

Преводач: Владимир Зарков

Редактор: Васил Райков

Библиотечно оформление: Пламен Аврамов

Рисунка на първа корица: Антонина Бабукчиева

Портрет на писателя: Камо

Компютърна подготовка: ЕГИ

Коректор: Марина Благоева

Формат: 56×84/16. Печатни коли: 18

Издателство „Аргус“, София, 1994

Печат: ДФ „Балкан прес“, София, 1994

ISBN 954-570-008-4

Съдържание:

Бленуван рай, заслужен ад или нещо съвсем друго – предговор от Васил Райков

В телата си разпръснати върнете се

Малка история на Речния свят – статия от Филип Хосе Фармър

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/6141>]